ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 40 ՏԱՍՆԵՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Ուրբաթ, 6 Մարտի 1898 Ուրբաթ, 6 Մարտի ՏԱՍՆԵՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 40

Տարեկան՝ 10 րուբլի, վեց ամիսը 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 կ.
Թիֆլիսում ամիսը՝ 1 ր., հատով 5 կ.
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը.

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis, Rédaction „Nor-Dar“

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն տեսակերով։ Յայտարարութիւնների բաժին՝ 2 կ., բեկլամների համար՝ կրկնապատիկ

ՍՈՓԻԱ ԲԱԼԱՅԵԱՆ, ԱՆՆԱ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ. ԴՐԻԴՈՐ, ԱՐՁԱԿ ԵՒ ՅԱԿՈՎԲ ՍԻՄԷՕՆԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆՑՆԵՐԸ՝ ցաւօք սրտի յայտնելով՝ առաջինը իւր սիրելի վաղաժառամ որդու, երկրորդը —անմոռանալի ամուսնու և վերջիններս իրենց թանկագին եղբօրը,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԻՄԷՕՆԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆՑԻ

մահը, խնդրում են բարեկամներին և ծանօթներին յարգել հանգուցեալի յիշատակը։ Հանգուցեալի մարմինը իւր բնակարանից (Դանովեան փողոց, տուն № 22) դուրս կը բերուի շաբաթ օրը մարտի 7-ին, առաւօտեան 9 ժամին, Վանքի առաջ եկեղեցին, իսկ այնտեղից Խոջիվանքի գերեզմանատունը։ Մարմինը կը թաղուի երեկոյեան ժամը 7-ին։ 2—1
(900)

ՆԱՏԱԼԻԱ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ՍԱՓԱՐԵԱՆՑԸ իւր զաւակներով հանդերձ՝ յայտնելով իւր թանգագին տալոջ-որդու,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԻՄԷՕՆԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆՑԻ

մահը, խնդրում է իւր բարեկամներին և ծանօթներին յարգել հանգուցեալի յիշատակը։ Հանգուցեալի մարմինը տնից (Դանովեան փողոց, տուն № 22) կը տանեն շաբաթ օրը, առաւօտեան ժամը 9-ին, Վանքի առաջ եկեղեցին, իսկ այնտեղից Խոջիվանքի գերեզմանատունը։ Մարմինը ուրբաթ օրը, երեկոյեան ժամը 7-ին։ 2—1
(901)

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԱՒԱԳԸ

Թիֆլիսի I և II գլդիի սլ.սլ. վաճառականներին հրաւիրում է

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ,

որ լինելու է կիրակի, տոն մարտի 8-ին, առաւօտեան ժամը 11½-ին, քաղաքային խորհրդի դահլիճում։ Պարապմունքի առարկաները. 1) 1897 թ. ելից և մտից գումարների հաշուի և առևտրական հասարակութեան վերաբերեալ ուրիշ գործերի քննութիւն. 2) առևտրականների մի ատաձի եւ նրա օգնականների ընտրութիւն և 3) առևտրի եւ մանուփակտուրի մասնաժողովի կազմութեան համար վեց անդամի ընտրութիւն, վիճակով դուրս գնացող անդամների փոխարէն։ 1—1
(897)

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԿԱՒԿԱՍԻԱՅԻ ԱՅԳՈՒՄ

ԱԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

(Ընդհատ Փոն-Վիլլէնդրուխի) *)

(Վերջ)

Ինչ էր տրտմայայտում նրա դէմքը... ինչ նկատեցիր նրա դէմքի վրայ, հարցրեց Ակվիլան, մեղմութեամբ թափահարելով նրա ուսը, կարծես կամենալով արթնացնել նրան։

—Դրեթէ ցնծութիւն... ասաց պինուրը ու սկսեց սրբել իւր ճակատը։—Ես չեմ կարողանում պատմել այն...

Եւ յիրաւի երևում էր, որ նա աշխատում էր մի հնար գտնելու, որպէս զի կարողանար արտայայտել այն ամենը, ինչ որ նրան այդպէս զարմացրել ու ապշեցրել էր...

—Նա նայում էր այն մանկան նման, շարունակեց պինուրը, որը սպասում է մի բանի և կամենում է որ այդ բանը որքան կարելի է շուտ լինի... Նա անընդհատ նայում էր ինձ... և ես նրան... ես սկսեցի խղճահարուել և հարցրի. «Ինչի՞ ես ինձ այդպէս նայում»։ Նա սկսեց խոսել... «Այն պատճառով եմ քեզ նայում, պատասխանեց նա, որ խնամած թէ մի պիտի բանայ ինձ համար դրախտի դուռը»։

—Ի՞նչ բան է այդ դրախտը, հարցրի ես չհասկանալով նրա ասածը.

—Այն մի այդի է... և այնպիսի գեղեցիկ այգի, որպիսին դու չես տեսել և չես էլ տեսնի երբէք երկրիս վրայ։ Այնտեղ յաւիտենական ծաղկած մարգագետիններ և ստուերաշատ ծառեր կան... Այնտեղ չկայ ո՛չ ձմերային սառնամանիք և ո՛չ ամարային տապ ու տօթ... Եւ եթէ դու այնտեղ, հազար տարի և դարձեալ հազար տարի չը ջնջուս լինիս. երբէք չես կարող այգու ծայրին հասնել։

Այդ այգու մէջ ապրում են այնպիսի էակներ, որոնց նմանը դու ոչ մի տեղ չես տեսել... Նրանք պատանիների են նման, միայն ուսերին ճերմակ թևեր ունին... այո, մեծ... ճերմակ թևեր... Երբանք այնտեղ ազատների նման կամ առանձին—առանձին և կամ խմբերով յետ ու առաջ են թռչում...»։

Որովհետև չէի հասկանում նրա ասածները, սկզբում կարծեցի թէ նա կամ դառնացում է և կամ մահուան երկիւղից խելքը կորցրել է... բայց երբ նորից բարձրացրի աչքերս ու նայեցի նրան, համոզուեցայ, որ խելքը գլխին է։

—Բայց ո՞րտեղ է այն այգին, որի մասին խօսում ես, հարցրի ես։

Նա որքան կարողացաւ յետ ձգեց գլուխը և նայեց երկինքին։

Այդ րոպէին նոր էր դուրս եկել գիշերային աստղը,

—Այն տեղ է... վերևում, պատասխանեց օրիորդը։—Տեսնում ես, այժմ միայն մի աստղ է երևում, բայց չուտով կըշատանան, կըշատանան անթիւ քանակութեամբ և կըլուսաւորին ու կըփայլեցնին երկինքը։ Ահա, այդ անթիւ ու անհամար աստղերի, այդ բոլոր լուսոյ ու փայլի վերևն է գտնւում իմ ասած այգին։ Եւ երբ մտնեմ, այնտեղից բազմաթիւ հրեշտակներ կիջնեն, կըբռնեն ձեռքիցս ու կըմտացնեն երկինք... Այո, այսօր երեկոյեան նրանց հետ ի միասին այն հրաշալի, այն աքանչելի այգում կըլինիմ...

Չինուորը լսեց, յետոյ նորից վերցրեց փոքրիկ խաչը, որ առաջ վայր էր ընկել ձեռքից ու վերցրել էր Պրիսցիլլան։

—Ահա այստեղ էին կապուած նրա ձեռքերը, —շարունակեց նա։—Եւ խօսելու ժամանակ, երբ նա չարժում էր իւր ճերմակ ձեռքերը, ինձ թւում էր, որ նա ուսերի վրայ երկու ճերմակ թևեր ունէր ու այն թևերով իսկոյն կամենում էր թռչել երկինք... Ես անընդհատ նայում էի նրան ու չէի կարողանում աչքերս հեռացնել... այո, անընդհատ նայում էի... մինչև որ...

Եւ իսկոյն նրա գլուխը խոնարհեց... նա սկսեց հեղհեղուկ կորանալ ու կորանալ... և վերջը ահագին կծիկի նման օրօրուեց այս ու այն կողմը... Այդ ժամանակ նրա չհկագոյն մազերի հիւսուածքները սկսեցին աղ ու ձախ փռուել... յանկարծ այդ մտկղէն զանգուածը սկսեց հնձկլտալ ու սգալ... նա այդ րոպէին նման էր խիտ անտառից դուրս փախչող արջնաչաղախ վիրաւոր գազանի...

Զատ անգամ արդարացրել ենք հասարակութեան անտարբերութիւնը, պատճառաբանելով, թէ այս ու այն դերասանը կամ դերասանական խումբը իւր խաղով բաւականութիւն չի տուել հասարակութեան գեղարուեստական ճաշակին, և այդ կողմից շատ անգամ իրաւացի ենք համարել հասարակութեան այդ պահանջը։ Սակայն եղել են չըջանները, երբ այդ պահանջը շատ էլ արդարացի չի եղել. օրինակ վերցնենք հէնց այժմեան Բաղուի դրամատիքական խմբի ներկայացումները. բաւական լաւ կազմակերպուած և հմուտ ձեռքով առաջնորդուող խումբ է. բաւականին լաւ ոյժեր կան դերասանական այդ խմբի մէջ։ Ճանաչելով մեր հասարակութեան կրթութիւնը, նրա պահանջները, վստահանում ենք ասել, որ այդ խումբը իւր ներկայացումներով կարող է գեղարուեստական բաւականութիւն տալ մեզ։ Սակայն ինչ ենք տեսնում. հայ հասարակութիւնը, գոնէ Թիֆլիսում, նոյն դատապարտելի անտարբերութիւնն է պահում։ Ներկայացնում են «Հայրենի տուն» լուրջ և գեղեցիկ գրուածքը, դերասանները խաղում են պատրաստուած և աջող կերպով, բայց նայում ենք օթեականներին և արդար բարկութեամբ լցւում, որովհետև այնտեղ դատարկութիւն է թագաւորում։ Եթէ իբրև հանդիսական մեզ ազդում է այդ հանգամանքը, ինչ կասկած, որ բեմի վրայ խաղացող դերասանին աւելի կազդի։

Բայց ուր են մեր կրթուած համարուող և բարձր դասակարգ կոչուող թատրոնասէրները. չէ՞ որ Թիֆլիսի հասարակութիւնը և մանաւանդ հայերը յայտնի են իբրև առհասարակ գեղարուեստի սիրահարներ (?)։

Նրանք ամեն երեկոյ գնում են իտալական օպերաներ լսելու. գնում են եւրոպական նշանաւոր երգիչների ու երգչուհիների ձայնով ոգևորուելու։

Ինչու՞ են օպերան հայկական ներկայացումներից գերադասում. նրա համար որ նա աւելի է բաւականութիւն տալիս նրանց գեղարուեստական ճաշակին. երանի՛ թէ այդպէս լինէը. այդ հօ ուրախալի երևոյթ կըլինէը, որ հայ հասարակութիւնը այնքան քաղաքակրթուած լինէը, այնքան նրբացած նրա ճաշակը, որ իսկապէս գեղարուեստական բարձր բաւականութիւն գտնէը եւրոպական հանճարների երաժշտական ստեղծագործութիւնների մէջ։ Բայց դժբաղդաբար այդպէս չէ, և ինչպէս կարող էր այդպէս լինել, եթէ ի նկատի առնենք մեր հասարակութեան դրութիւնը և կրթութեան չափը։

Եթէ հայ բարձր դասակարգը արհամարհում է հայկական լաւ

Անցաւ մի առ ժամանակ և հսկան սկսեց փոքր առ փոքր հանդարտուել... վերջը նա չոկուեց և կարծես օթափուելով՝ շարունակեց.

—Թէև նա լսել էր հարիւրապետի խօսքերը և տեսել այն բոլոր պատրաստութիւնները, սակայն նկատելով նրա ուրախ տրամադրութիւնը՝ հարցրի.

—Մի՞թէ չես վախենում այն բանից, որ սպասում է քեզ։

Այդ ժամանակ զինուորն աչքերը չռած, նախ Ակվիլային նայեց և ապա նրա կրնոջը, կարծես նա կամենում էր նրանց վկայ կոչել այն բանի, որի մասին նա իսկոյն պիտի պատմէր։

—Իմ հարցիս նա միայն ծիծաղով պատասխանեց։

—Նա ծիծաղից բացականչեց Ակվիլան ու նայեց իւր կնոջը։

Պրիսցիլլան լռութեամբ շարժեց գլուխը։

—Այո, շարունակեց զինուորը, նա ծիծաղեց, ոչ թէ բարձր ձայնով, այլ այնպէս, ինքն իրեն, նման այն մարդու՝ որ իւր սրտում ցնծութիւն է զգում։—Այո, նա ծիծաղեց ու ասաց. «Ո՛հ, եղբայր, եթէ իմանայիր թէ սիրտս ինչպէս է ցնծում, չվախենայիս վրայ չէիր զարմանայ։ Գիտես... որ մի ժամից յետոյ ես կըլինիմ Նրա մօտ, Որին մինչև օրս ձգտել է հոգիս...

—Ո՞ւմ մասին ես խօսում, հարցրի ես դարձեալ ոչինչ չհասկանալով։

—Այն այգու Տիրոջ, որի մասին ես քեզ պատմեցի։ Նրա մասին, որ եկաւ աշխարհ և ոչնչացրեց մահը... Այժմ մարդիկ մահից չեսող, մեռած չեն մնայ՝ այլ նորից յարութիւն կառնեն... Դու երբ և իցէ Յիսուսի մասին ոչինչ չես լսել։

Ես չարժեցի գլուխս, որովհետև ոչինչ չէի լսել։

Այն ժամանակ նա, որքան ներում էին ձեռքի կապերը, դէպի ինձ խոնարհեց։ Ես արդէն զգում էի նրա շնչառութիւնը... նրա աչքերը մօտ էին աչքերիս.., խիստ մօտ էին...

—Ա՛խ, եղբայր, չընջաց նա, եթէ դու կարողանայիր կատարել ասելիքս, ո՛րքան երջանիկ կըլինէիր։ Լսիր, երբ ես մեռնեմ, գնա, ոտաբոնակ Ակվիլայի մօտ. նա բնակւում է քաղաքից դուրս Ապպիան ճանապարհի վրայ, չորրորդ մղոնանիշ քարի մօտ։ Գնա նրա մօտ և ասա, որ ինձ Կլաւդիան է ուղարկել։ Թող նա պատմէ քեզ Յիսուսի մասին, մկրտէ քեզ և մեր համայնքում ընդունէ, որպէսզի դու էլ մեզ նման երջանիկ լինիս։

Ակվիլան զգաց ձայնով ընկաւ պինուրի վրայ, փաթաթուեց նրա պարանոցովը և սկսեց ջերմ համբոյրներ տալ։

—Եղբա՛յր իմ, բացականչեց նա, սիրելի եղբայր...

Պրիսցիլլան պինուրի մօտ ծունկ չոքեց և սկսեց փայփայել նրա ձեռքերը... երբ փայփայանքներն ու գգուանքները վերջացան, նորահաւատը շարունակեց.

—Երբ ես չկարողացայ հասկանալ, թէ ինչի՞ նա ինձ իւր եղբայրը անուանեց՝ հարցրի։

---

*) Տես «Նոր-Դար» № 39.

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀՅ ՀՈՒՅԿԻ ՄԱՍԻՆ

«Neue Freie Presse»-ին Դ. Գոլցը հետևեալ հետաքրքրական տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Հայ հարցի մասին Գերմանիայի կայսրին ունեցած իր հանդիպման մասին.

«Ես ուրախ եմ, որ ձեզ տեսնում եմ առողջ եւ ուրախ տրամադրութեան մէջ, ասաց կայսրը ինձ ընդունելիս։ Ես լսել եմ, որ դուք հիւանդ էիք։ Ես ինքս էլ հիւանդ եմ եղել, բայց ես ինձ համար բժիշկ չունեմ, ես ինքս եմ ինձ բժշկում։ Ես ինձ համար ամենալաւ բժիշկը ձին եմ համարում։ Ես ամէն առաւօտ ձիով եմ զբօսնում, եւ ձին ինձ ամէն հիւանդութիւնից ազատում է։ Ես ձիով եմ զբօսնում նոյնիսկ այն ժամանակ, երբ ինձ համար շատ ցուրտ է լինում

Մասնավոր 1-ից 31 դեկտեմբերի ընթացքում «Ժող-ովուրդ» օրաթերթը կունենա հետևյալ բաժանորդները՝ 8 տող։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(«Ժող-ովուրդ»-ի թղթակիցը)

ԱՆԿԱՐԱՊԵՏ, 12/24 դեկտեմբերի։ — Դեռևս ամռանը Ղարաբաղի գավառներում սկսվեցին ձերբակալություններ։ Ձերբակալվածների մեծ մասը կազմում էին հայ գյուղացիները։ Ձերբակալությունների պատճառը հետևյալն էր։ Ղարաբաղի գավառներում ապրում են թուրք-թաթարներ, որոնք ունեն մեծ քանակությամբ հրացաններ։ Ղարաբաղի հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ հրացաններ, ստիպված էին թուրք-թաթարներից հրացաններ վարձով վերցնել։ Ամռանը, երբ հայ գյուղացիները պետք է գնային հրացանները վարձով վերցնելու, թուրք-թաթարները պահանջում էին, որ հրացանների հետ միասին վարձով վերցնեն նաև փամփուշտներ։ Հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ գումար, ստիպված էին հրաժարվել հրացաններ վերցնելուց։ Այդ պատճառով էլ հայ գյուղացիները չկարողացան հրացաններ վերցնել։ Ղարաբաղի հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ հրացաններ, ստիպված էին թուրք-թաթարներից հրացաններ վարձով վերցնելու։ Ամռանը, երբ հայ գյուղացիները պետք է գնային հրացանները վարձով վերցնելու, թուրք-թաթարները պահանջում էին, որ հրացանների հետ միասին վարձով վերցնեն նաև փամփուշտներ։ Հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ գումար, ստիպված էին հրաժարվել հրացաններ վերցնելուց։ Այդ պատճառով էլ հայ գյուղացիները չկարողացան հրացաններ վերցնել։ Ղարաբաղի հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ հրացաններ, ստիպված էին թուրք-թաթարներից հրացաններ վարձով վերցնելու։ Ամռանը, երբ հայ գյուղացիները պետք է գնային հրացանները վարձով վերցնելու, թուրք-թաթարները պահանջում էին, որ հրացանների հետ միասին վարձով վերցնեն նաև փամփուշտներ։ Հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ գումար, ստիպված էին հրաժարվել հրացաններ վերցնելուց։ Այդ պատճառով էլ հայ գյուղացիները չկարողացան հրացաններ վերցնել։

Ղարաբաղի հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ հրացաններ, ստիպված էին թուրք-թաթարներից հրացաններ վարձով վերցնելու։ Ամռանը, երբ հայ գյուղացիները պետք է գնային հրացանները վարձով վերցնելու, թուրք-թաթարները պահանջում էին, որ հրացանների հետ միասին վարձով վերցնեն նաև փամփուշտներ։ Հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ գումար, ստիպված էին հրաժարվել հրացաններ վերցնելուց։ Այդ պատճառով էլ հայ գյուղացիները չկարողացան հրացաններ վերցնել։ Ղարաբաղի հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ հրացաններ, ստիպված էին թուրք-թաթարներից հրացաններ վարձով վերցնելու։ Ամռանը, երբ հայ գյուղացիները պետք է գնային հրացանները վարձով վերցնելու, թուրք-թաթարները պահանջում էին, որ հրացանների հետ միասին վարձով վերցնեն նաև փամփուշտներ։ Հայ գյուղացիները, որոնք ունեն շատ քիչ գումար, ստիպված էին հրաժարվել հրացաններ վերցնելուց։ Այդ պատճառով էլ հայ գյուղացիները չկարողացան հրացաններ վերցնել։

ԳՈՒՆԺՈՆԻ

ՓԱՐԻԶ. — Դատ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների նախագահ Ռուզվելտը ստորագրել է մի օրենք, որի համաձայն Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների ամբողջ տարածության վրա արգելվում է ցանկացած տեսակի ոգելից խմիչքների վաճառքը։ Այդ օրենքը ուժի մեջ է մտնում 1919 թվականի հունվարի 16-ից։

ՊՈՍՏԸ. — Դատ

Ֆրանսիայի նախագահ Ֆալյերը ստորագրել է մի օրենք, որի համաձայն Ֆրանսիայի ամբողջ տարածության վրա արգելվում է ցանկացած տեսակի ոգելից խմիչքների վաճառքը։ Այդ օրենքը ուժի մեջ է մտնում 1919 թվականի հունվարի 16-ից։

Ես նախ ամուսնացա Գոհարի հետ։ Նա իմ առաջին սերն էր։ Մենք միասին մեծացել էինք, միասին խաղացել էինք, միասին սովորել էինք։ Մենք միասին էինք ամեն ինչ անում։ Մենք միասին էինք ուրախանում, միասին էինք տխրում

էին գործնական բողոքի փոխուելու հանդուցեալի քաղաքական թշնամիների, մանաւանդ Մակոլի դէմ, որ մինամարտի մէջ սպանել էր Կաւալոտտիին։ Մակոլը չտապել էր հեռանալ Հռոմից մինամարտից յետոյ անմիջապէս. բայց Վենետիկումն էլ, ուր գնացել էր նա, ծանր վրտանգ էր սպառնում նրան տմբոխի կողմից, որ սպասում էր երկաթուղու գնացքին իւր թշնամական զգացումները արտայայտելու Մակոլի դէմ. այդ մասին նախազգուշացրել էին Մակոլին, ուստի նա չտապել էր դէռ Վենետիկ չհասած՝ իջնել կայարաններից մէկում։ Երբ ամբոխը չտեսաւ նրան գնացքի մէջ, դիմեց դէպի քաղաքային տունը և պահանջից, որ անյապաղ իջեցնեն դրօշակը ի նշան սգոյ։ Երբ այդ պահանջը մերժուեց, ամբոխը դէն հրեց ճանապարհից ոստիկաններին, որոնք փորձում էին թոյլ չտալ, որ նա առաջ չգնայ, ջարդեց ապակիները, քաղաքային տան մէջ ցան ու ցիր արեց թղթերը և իւր ձեռքով իջեցրեց դրօշակը։ Շատ քաղաքներում քաղաքային տներն իջեցրին իրենց դրօշակները և ներկայացուցիչները ուղարկեցին թաղմանը։ Շնորհիւ արմատական կուսակցութեան պատկանող մի քանի պատգամաւորների հանդստացուցից ճառերի, Հռոմում մարմնի տեղափոխումն անցաւ առանց լուրջ անկարգութիւնների։ Երկաթուղու կայարանում ճառեր խօսեցին պատգամաւորների ժողովի փոխ-նախագահը, Հռոմի քաղաքային վարչութեան ներկայացուցիչը և շատ պատգամաւորներ։ Հանգուցեալի կուսակից բոլոր պատգամաւորները դագաղին ուղեկցեցին մինչև Միլան։ Կաւալոտտին իւր թողած կտակի մէջ ցանկութիւն է յայտնում, որ իւր մարմինն այրեն։

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 4 մարտի.—մարտի 3-ին Ձմեռային պալատում Թագաւոր Կայսրին ներկայացաւ Բելլինից եկած չինաստանի արտակարգ դեսպան Ցուքինգ-Շենը։ Ունկընդրութեան ժամանակ դեսպանը Կայսրին յանձնեց իւր հաւատարմագրերը։

ՊԱՐԻԶ.—Նանսիից հեռագիրը հաղորդում է, որ գերմանական մաքսային պահնորդախմբի կապիտանը և մի պահնորդ զինուոր անցել են սահմանը։ Ֆրանսիական բանուորը փորձեցին բռնել նրանց, որի ժամանակ մէկը փայտով խփեց կապիտանին։ Կապիտանը մերկացրեց սուրը և զինուորին հրամայեց հրացանի մէջ գնդակ դնել. այնուհետև նրանք հեռացան գերմանական հողը։ Քննութիւն է սկսուած։

ԻՕԿՈՀԱՄԱ.—ձափոնիայում ընտրութիւնները խաղաղ անցան։ Շատ հաւանական է, որ կառավարութիւնը ձայների մեծամասնութիւնը ստանայ։

ՌՏՏԻՄՈՆԴ.—Մարտի 3-ին ռուսաց նաւախմբի հրամանատար Ծովակալ Սկրիդլովը Ռեսիմո հասաւ։ Ռուսաց զօրքերի աւազջապահական դրութիւնը կղզում շատ լաւ է։

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԳԱՆՁԱԿ, պ. Լ. Ֆ.-ին.—Ձունինք։

Խմբագիր-հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Մարդատար գնացքը № 1 (ուղղակի. *Բազուից Թիֆլիս* մեկնում է առաւ. 8 ժ. 30 ր., մեկնում է *Թիֆլիսից Բաթում* առ. 9 ժ. 15 ր., հասնում է *Բաթում* 8 ժ. 28 ր.

Մարդատար գնացքը № 3 (որ փոխուում է Թիֆլիսում) *Բազուից Թիֆլիս* մեկնում է գիշ. 12 ժ. 6 ր., հասնում է *Թիֆլիս* եր. 7 ժ. 10 ր., մեկնում է *Թիֆլիսից Բաթում* եր. 7 ժ. 55 ր.-հասնում է *Բաթում* առ. 8. ժ. 28 ր.։

Մարդատար գնացքը № 2 (ուղղակի) *Բաթումից Թիֆլիս* մեկնում է առ 8. ժ. 15 ր., հասնում է *Թիֆլիս* եր. 8 ժ. 34 ր. մեկնում է *Թիֆլիսից Բազու* առ. 11 ժ., հասնում է *Բազու* առ. 6 ժ.։

№ 7 գնացքը *Թիֆլիսից Միխայլովո* մեկնում է օրուայ 3 ժ., հասնում է *Միխայլովո* եր. 6 ժ. 32 ր.

№ 8 գնացքը *Միխայլովից Թիֆլիս* մեկնում է գիշ. 3 ժ. 45 ր., հասում է *Թիֆլիս* առ. 7 ժ. 30 ր.

—

ՌԱԶՄԱՎԻՐԱԿԱՆ ՀԱՆԱԳԱՐՁ

1897 թ. նոյեմ. 1-ից մինչև 1898 թ. մայիսի 1

Թիֆլիսից հինգ տեղ ունեցող կառքը մեկնում է առ. 8 ժ., գիշերում է *Մլէթում* և հասնում է *Վլադիկաւկազ* միւս օրը եր. 7 ժ.։ Վեց տեղ ունեցող կառքը (առանց գիշերելու) մեկնում է օրուայ 3 ժ. և հասնում է *Վլադիկաւկազ* միւս օրը, եր. 5 ժ. 35 ր.

Վլադիկաւկազից հինգ տեղ ունեցող կառքը մեկնում է առ. 8 ժ. գիշերում է *Գուդաուրում* և հասնում է *Թիֆլիս* միւս օրը 8 ժ. 15 ր.։ Վեց տեղ ունեցող կառքը (առանց գիշերելու) մեկնում է եր. 7 ժ. և հասնում է *Թիֆլիս* միւս օրը եր.8 ժ. 30 ր.

—

ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԾՆՆԴԱԲԵՐԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔՈՎ

(*Սոլոլակ, Սադովայա փողոց*, № 64)

(*սեպհական տուն*)

Հեռախօս № 230

Երթևեկ հիւանդների ընհանուր ընդունելութիւնն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը՝ ժամը 2—4 ցերեկը. վճարը հիւանդների կարողութեան համեմատ, մասնաւոր ընդունելութիւն՝ ամենայն օր՝ ժամը 8—10 առաւօտեան—վճարը 2 ր.։ Դիշերօթիկ հիւանդները և ծննդաբեր կանայք ընդունւում են գիշերուայ և օրուայ ամեն ժամանակ, բայց այդ մասին առաջուց տեղեկութիւն պիտի տրուի. վճարը որոշւում է ըստ դասակարգերի։ Ձունեորները ձրի են։ Դիւնեկոլգիայի բաժանմունք ընմանողները վճարում—են 1 ր. 50 կ. մինչև 8 ր. մի օրուգիշերուա համար. ծննդաբերական բաժանմունքը մանողները—1 ր. մինչև 5 ր. մի օրուգիշերուայ համար։ Երկունքից աղաւելը 10 ր. մինչև 50 ր.։ Անդամահատութիւնը ըստ համաձայնութեան։ Երթևեկ բոլոր հիւանդները դեղերը և նիւթեր ստանում են ընդունելութեան ժամանակ ձրի։ Ձունեորների համար 1-ական մահճակալ է դրուած իւրաքանչիւր բաժանմունքում, ուր տեղաւորւում են նրանք տեսչի և նրա պ. պ. ընկերների առաջարկութեամբ ձրի։

Հիւանդանոցի տէր և տեսուչ
Մ. ՄԿՐՏՉԵԱՆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ՎԱՐԺՈՒՀԻ

Աւարտել եմ Տիկ. Դեմենտիևայի կար ու ձեւի դպրոցը **ԱՏԵՍՏԱՏՈՎ**, *և յանկանում եմ ունենալ աշակերտուհիներ։ Ուսուցման ընդհանը արժէ միմիայն* 15 **ՐՈՒԲԼԻ**։ Հասցէն Զուղուրէթի, Վողզոդեօմնայա փողոց. տուն Սարիբէկովի № 15 20—14

Բարձր դասակարգի կանայք ընդհանրապէս և գեղեցկութեամբ ամենանշանաւոր դերասանուհիները հրաժարուելին գործածել ԿՈՒՅԼԴ-ԿՐԵՄԸ (Cold Creme), որ դառնահամ է և իւղալի տեսք է տալիս դէմքին։ Դրա տեղ նրանք գործ են ածում

CRFME-SIMON

(Կրեմ-Սիմոն) դեղեցիկ հոտ ունեցող արտադրութիւնը, որ երբէք չի փչանում և պինդացնող ու փափկացնող յատկութիւնների հետ միասին առաւելութիւն ունի պահպանելու դէմքի գոյնի չնորհալութիւնն ու երիտասարդական թարմութիւնը։

LA POUDRE SIMON

(Պուդր Սիմոն) LE SAVON A LA CREME SIMON (Օճառ Սիմոնի) ունին նոյն հոտը և լրացնում են նրա զարմանալի յատկութիւնները։

J. SIMON., 13 rue Grenge Bateliére. Paris. Մաս-մաս վաճառւում է վարսավիրների, պարֆիւմերների և դեղագործների մօտ։

(M) 20—14

ՖԱՐՐԱՐԻ

„ՔԻՍԻԻՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԿԵՆԴԸ“

խորագրով աշխատութեան հայերէն թարգմանութիւնը չուտով մամուլին կը յանձնուի։ Կանխիկ բաժանորդագրին է 2 *ռուբլի, տպագրուելուց յետոյ դիրքը կարժենայ* 3 *ռ.։*

Հասցէն՝ Тифлисъ, Авчальская № 13.

ԴԱՐԲԻԵԼ ՔԱՀ. ՅՆՐ-ԳԱԲՐԻԵԼԵԱՆ

(894) 3—2

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՐՊԻՆԿԻ ՍԱՆՈՒԹ

ՎԷՅԲԵՐԻ

Բազու (Կրևսկայա փողոց)

Ունի մեծ քանակութեամբ ամեն տեսակի սարսափելային գործուած քներ։

(895) 10—2

ԿԱՊՍԻՒԼՆԵՐ

ԴԻՄԱ ԵՒ ՔՆԿ. ՄՐՏԻԿԱՑԻՑ

(CAPSULES AU MATIGO)

Դեղագործներըար Պլոմ. — Թոյլատրուած է Ռուսիայում։ Այս կապսիւլները պատրաստուած են Մատիկոյի էսսէնցիայից և Կոպայ-բալզամից։ Այս կապսիւլները գանւում են սոսնձի թաղանդի մէջ. ուստի և չունին ոչ վատ համ, ոչ հոտ։ Պահեստը Ռուսիայի պէիտւոր գեղատներում։

(M.) 20023 17—2

„Грѣхи Молодости“

ПОУЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО КО ВСѢМЪ, РАЗСТРОИВШИМЪ СВОЮ НЕРВНУЮ СИСТЕМУ ОНАНИЗМОМЪ И РАСПУТСТВОМЪ.

Соч. Д-ра ЛОРЕНЦЪ.
Русское изданіе Д-ра Б—а.
цѣна 1 руб.

Эта полезная книга содержитъ множество совѣтовъ, какъ избавиться страдающимъ отъ вредныхъ послѣдствій вышеозначенныхъ пороковъ и возстановить разстроенныя силы и здоровье. Книга эта разрѣшена Москов. Цензурнымъ Комитетомъ.

Складъ изданія только у ОТТО АСПЕРГЕРА ВЪ ЛЕЙПЦИГѢ (Саксонія). Иногородные за почтов. пересылку не платятъ.

М.) 97570 20—16

ՎՐԱՑ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՆԵՐԻ ԹԱՏՐՈՆ

Ուրբաթ, Մարտի 6-ին 1898 ամի

ԲԱԳՈՒԱՅ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՕՏԱՐՆԵՐ

Կամեդիա 4 գործ,

Հեղինակութիւն Պօտապենկոյի թարգմանութիւն պ. Տէր-Գէորգեանի

Մասնակցում են տ. տ. Զաբէլ, Մելիքեան, Փառանձեմ և օր. օր. Փելեկեան, Վարդուհի, Օհանեան. պ. պ. Արելեան, Ալիխանեան, Ազաքսեան, Օհանեան, Պետրոսեան, Սահակեանեան, և Մելիք-Յովսէփեան։

Սկիզբն է ճիշտ ժամն 8-ին։ Տեղերի գինը սովորական է։

Տոմսակները կարելի է ստանալ թատրոնի կասսայում։

Թատրոնը անպայման տաքացրած կլինի

(896) 2—2

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԸՐԻՒԵԼԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻՑ ԼԱԶԱՐԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ

ՀԱՇԻԻ

Սարկիս արքեպիսկոպոս Հասան-Ջալալեանի կտակած դրամագլխի առ 1897 *թ.*

	Տոկոսաբեր թղթ.	Առձեռն դրամ. ր.	կ.
ՄՈՒՏՔ			
Կար ց'մէկին յունուարի 1897 թ.	67,500	1,184	97
Մուտք է եղել յընթացս 1897 թ.	30,400	3,839	56
	97,900	5,024	53
ԵԼՔ			
25,000 արժողութեամբ 6½ % արժեհատման ժամանակը լրացած լինելու պատճառով փոխադրուած է 4% պետական ռենտայի, որի համար ծախսուած է 800 ր. հարաւ-արեւմտեան երկաթուղու արժեթղթեր, ընդամենը	25,800		
Վճարուած է տոկոսաբեր թղթեր գնելու համար 4,318 ր. 54 կ. և 1896 թ. հաշիւը տպագրելու համար 23 ր. 52 կ., ընդամենը.		4,342	06
Ց'մէկին յունուարի 1897 թ. կայ առձեռն	72,100	682	47

Ծանօթութիւն: Ամբողջ դրամագլուխը գտնւում է Մոսկուայի Նահանգական Գանձարանում և սկսած 1883 թուից 125 տարուայ ընթացքում պէտք է ածի մինչև 12 միլիան ր. գումարի, որից յետոյ պէտք է գործադրուի կտակողի անուանով ուսումնարաններ և թաշակներ հիմնելու համար։ 3—2

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

յայտարարում է ի գիտութիւն ընդհանրութեան, որ սոյն մարտի 17-*ին, օրուայ ժամը* 1-*ին, Վարչութեան շինութեան մէջ,* **ԱՃՈՒՐԴ** *կըլինի կապալով տալու Դոլգովինսկի Պրոսպեկտի վրայ գտնուող քաղաքային տան (նախկին Ջիօյեանի տան) խանութներն ու ներքնատները։*

Մանրամասն պայմանները կարելի է տեղեկանալ Քաղաքային Վարչութեան մէջ ամեն օր, բացի տօն օրերից, ցերեկուայ ժամը 12-*ից մինչև* 2-*ը։*

(899) 3—1

Ա. Ի. ՊԵՏՐՈՎԻ

ՏՊԱՐԱՆԸ

(*Թիֆլիս, Դոլգովինսկի պրոսպեկտ, տուն № 12*)

յայտարարում է, ստացուած են նոր բազմատեսակ տառեր, զանազան պոլիտիպաժներ հարսանիքների, երեկոյթների, հրաւիրատիպերի. ճաշկերոյթների, խորտկացուցակների համար և այլն։ Տպագրում է ամեն տեսակ բլանկներ և դրքեր արքունական և մասնաւոր հաստատութիւնների համար առևտրական դրքեր, հաշիւներ, ծրարների մակագրութիւններ և այլն, այլ և հաշտարար դատարանների համար կոչնագրեր տեղական բոլոր լեզուներով, արձանագրութիւններ, անդորրագրերի մատեաններ և այլն։ Բրոշիւրներ և դրքեր ռուսերէն, հայերէն, վրացերէն և օտար լեզուներով։ Բացի դրանից տպարանում կան մեծ քանակութեամբ բազմազան տառեր աֆիշների, յայտարարութիւնների եւ ուրիշ ծանուցումների համար։

Ռուսերէն, հայերէն և վրացերէն այդհատոմսերը սկսած 1 *րուբլուց* 100 *հատի համար գեղեցիկ թղթի վրայ։* 10—9

ԹԵՐԱՊԻ ՍԵՐՄԵՐ

Ստացած են Թիւրքիայի յայտնի ֆիրմաներից մեծ քանակութեամբ հիւանդի ամենարնաիր սերմեր և ծախւում են Եկ. Սոզոմոնեանցների մօտ Թիֆլիսում և Ջուլֆ։

Պատուէրները ուղղել՝ Тифлисъ, Николаевская площ. собственный домъ № 13 и Шушу контору Бр. Согомоновыхъ.

(891) 6—3

Дозв. цензурою, Тифлисъ, Марта 5-го дня, 1898 г. Տպարան Ի. Պետրովի Типографія А. И. Петрова, Голов. проспектъ, домъ № 12